

Apost. si a Majestatii Salle C. R. Apost. inainte de tote sentiu trebuinta, de a-mi pleca genunchii inaintea Acelui Atotupotintre si cu anima strabatut de cele mai intime suspirie multumescu lui Domnedieu pentru lucrurile mari si minunate cu Mine facute. Daca Mi numeru anii mei, daca cugetu la scurtia mea vicia anteacta, incepdu de la cea mai cruda prunca pana acum; daca Me examinezu pre Mine si vedu-a numai cu nepotintie Me potu laudă, si daca contemplez locul, unde Me astu acum trebuie se stau uimitu si se eschiamu din adunculu animei: mare esti Domne! si minunate sunt lucrurile manelor Tale! — De abia am impletit allu 34-lea annu allu vietiei Mele, si éta oà siedu in allu doilea scaunu episcopescu. Nu sciu, cum voiu corespunde aici; dar' din primulu scaunu, din carele e forte greu a ocarmui M'a lasatu Tatalu crescu a Me departa cu conchintia linisita; si acést'st impregiurare, precum si preste totu vicii mea de pana 'acum Nid prob'a cea mai inederata, ca Domnedieu care din gur'a prunciloru, si a celor ce suga a deplinita laude, ca se sfarne pre cei contrari, forte adese ori alege cele slabie alle lumii de instrumentu allu realisarii intentiunilor sale, ca se confunde cele tari, ca se arrete, ca noi din noi nemica suntemu, si fara de care nemicu potem face. Ca din Densulu si prin Densulu si intru Densulu sunt tote.

Celui de Susu trebuie se dau dar' mai inainte chiaru si lauda, pentru ca dintrumultimea celor Alesi pre Mine, care nu am fostu vrednicu a me numi Apostolu, Malessu se vestescu intru poporul Mieu bogat' cea neurmata a lui Christosu.

Domne Ddieu mieu mari-te-voiu si voiu lauda numele Teu, ca ai facut lucruri minunate!

Dupa Domnedieu aducu Poterilor parientesci; Capului vediutu allu Basericei Nostre, si Augustissimul Nostru Rege Apostolicu, pentru rar'a si intru adeveru epochala gratia reversata asupra nedemnei Mele persone, precum si pentru nenumeratele binefaceri facute la intrepunerea Mea Diecesei, carea obidanu am lasatu-o.

Nu voiescu se creda nime, ca cu doru am instinsu man'a mea slabu dupa toagulu acestu-a, cu carele am se Ve pastorescu; seu ca dora am laconitu la o vicia mai comoda mai linisita, impreunata cu mai pucine grigi materiale. Nu credeti acest'a Fratilor si Filiilor preamati! Marturi achiamu pre Domnedieu asupra sufletulu mieu, ca catu de cu greu, cu cata dorere si intristare M'am despartit de Clerulu si poporul fostei Mele Eparchie, de Clerulu si poporul, care atat'a M'a iubuit, si pentu care Eu si sufletulu mi l'asi fi pusu siertfa. Ca intristare mare mi este mie, si neincetata dorerea animei mele Si daca numai dupa Mine se intemplantate, atunci neci inaltimdea, neci adunculu neci orice alta faptura; neci necasulu, neci imbuldile'; nu gon'a, nu fomeata ori gola-tatea... Mar fi pututu desparti de aceia, pre care mai inainte Mi-a datu Domnedieu, ca se fia una Mine; precum au si fostu din indurarea lui Domnedieu, si pre-carei dupa Domnedieu mai multu i-am iubit. Comoditate inca nu am cautatu. Au dora nu trebuie se alergu si aici la Voi la ostirea, care este pusa inaintea Mea? Au nu trebuie se mantuescu si la voi pre celu seracu din man'a celui poternicu? se ajutu cellui fara ajutoriu; se adducu si se dau binecuvantare cellui pierdutu sufletesce; se alinu lips'a veduveloru; se fiu ochiu orbiloru si petioru schiopiloru; se fiu tata celor nepotintiosi; se essu la vederea patimeloru Vostre; se plangu cu celu intristat, si se suspinu cu celu amarit? Au aici nu trebuie se portu grigiea toturor basericelor? Cine va fi aici nepotintiosu, si eu se nu fiu nepotintiosu? cine se va sminti, si eu se nu me spindu? Neci aurulu, ori argintulu vostru nu M'au atrasu aici; pentruca antau am vutu si in Lugosiu din darulu lui Domnedieu si indurarea regesca atat'a, cu catu am potutu se Me imbracu, si se stemperu nu numai fomea Mea, ci si a Fratiloru, cari au fostu intru necasu si lipsa; apoi toti Epi-scopii suntemu asemene in privintia averitoru lumesci; ca-ci prisosulu nu e allu nostru, ci allu acelloru-a, cari sunt in lipsa;

unic'a mangaire si regressu am, ca aici la Voi, prisosindu-mi pote mai multu, voiu poté da mai liberu cursu animei mele, care totudeuna a arsu de dorul, de ajutá pre celu scapatatu si lipsitu, si de a contribu in mesura mai notabila pentru redicarea si prosperarea Basericei si a poporului Mieu. Voi carii veti fi de asta-di inainte martorii lucrarilor si faptelor Melle, veti vedé, ca acum adeverulu Vi l'am grauit voue.

Eu nu am venit de la Mine; ci Tatalu m'a tramsu. Precum Mi-a demandat Mie Tatalu, asi am lucratu. Nu cu doru si bucuria; ci intru slabitiune, in frica si in cutremuru mare am venit la Voi.

Eu din esperintia sciu si cunoscu sarcina grea a Episcopiei; am esperiatu acest'a acoalo unde pote e mai greu a pastorii ca la Voi. De abia trei anni am portatu toagulu archierescu; si vedu, sentiu, cum Mi tremura drept'a nepotintiosa; sum dejá obositu si indoit sub sarcina, despre care a düssu cu dreptu cuventu Parintii unui sinodu ecumenicu, ca e formidabila si umerilor angelesci. Catu de multe pedepse i accepta pre Episcopi — dice S. Ioanu gura de auru — deoarece facare dintru ei va se de sama nu numai de gresielele sale; ci si despre tote acele, care le-au facutu altii. Si daca ne infioram, candu avemu de a trece prin judecat'a in carea avemu de a da sama de spre peccatoare propriu; ce are de a accepta scale'a, carele trebuie se responda pentru asa multi?

Dar' catu de multi alti scrupuli si ansietati am avutu facia cu nou'a Mea misiune!

Consumat de o parte de dorerea despartirii de scump'a mea turma de mai naintee, pre carea am lasatu-o fora pastoriu, espusa multor, pericule si imprentiuni: ruptu de la vetr'a strabuna, de la locul unde am vediutu prim'a lumina; departat de osamintele parintiloru si fratiloru Miei; scosu din midilocul acelor'a, cari cuat'a amoro aderintia si incredere m'au impregiuratu; am avutu se mergu la plaiuri departate, unde nu era causa m'am temutu a audi grauri ca acesta: „Nu voiu ca acest'a se domnesca preste noi; nu scimu, ca de unde a venit." Eram ingrozit u si venindu la voi voiu trebus se dicu cu Profetulu: „Afla-tu-m'am celor ce nu me cauta pre mine; aretat-u-m'am celor ce nu me cauta pre mine"; m'am temutu, ca sosindu la Voi, voiu asta pre multi, precum nu voiescu, si eu se me astu unor'a, precum nu voiescu ei. M'am temutu de consectele instrainarii si alle neincrederii, carea de comunu o intem-pina peregrinulu pre pamentu strainu, unde adeseori are se asepte omulu de la Fratira, de la poporu clevetire, de la pismasi agonirea.

Apoi nu cu pucina ansietate si ingri-gire trebuie se impla anim'a mea cugetulu, ca pre ce scaunu am se ascindu! Fiti convinsi, ca sum deplinu consciu faptei, ca ce va se insemena a ocupá scaunulu lui Dragosiu, Darabanth, Vulcanu, Erdelyi si Szilagyi cari toti au fostu meteori si luceferi ai Basericei si sori incalditori ai nostri, si cari toti cu fapte mari, imortale au eternisatu numele loru!

Facia cu tote acestea ce se cugetu eu, care sciu, ca sum nascutu inainte de tempu care nu sum demnu a desface curétele incalzintelor fericiteloru miei Antecesorii; si carele voiu poté dora privi la inaltimdea stancui, pre carea s'au avertatui aceia: a-i urma inse neci candu! Se me mangaiu si si se me incredu in viersulu Domnulu: „Destulu este tie darulu mieu intru nepotintia se deplinesce." Se aplicu si la mine incredintarea Apostolui gintiloru; ca: „pre aceia i-a si chiamatu; pre aceia i-a si indepretau; era pre carii i-a indepretau, i-a si premarit." Se credu, ca si in mine se va implini ce'a ce a promisu Tatalu prin rostulu Profetului seu: Eu Domnulu Domnedieu chiamatu-te-am intru dreptate si Te voiu tiené cu man'a Ta si Te voiu intari si Te-am datu spre legatura neamului meu spre luminare.

Eu sperezu in ajutoriul Cellui de susu din a cui indurare sum ce sum. Lui me voiu rogá; pre altulu afara de Ellu nu sciu. Binecuvantá-voiu pre Domnulu, ca s'a induratu spre mine. Domnedieu meu, Mantuitorulu

mieu sperá-voiu spre Ellu, si me voiu man-tui, si nu me voiu teme; pentruca marirea mea si laud'a mea Tu esti Domne! carele Te vei face mie spre mantuire."

Afara de acest'a sperare in Cellu Atotpotintre, in mare mesura a imprastiatiu ansie-tatea mea Clerulu curat u nouei melle Eparchie, Carel inca inainte de a intrá in midilocul lui, inainte da a Mecunose mai de aproape, atat'a amore si aderintia mi-a manifestatu, catu trebuie se sperezu, ca si de pre nou'a mea Catedra voiu fi preceptu si ajutatu de aceia, pre carii mi-a datu Domnedieu, ca se fiu un'a cu ei, si se coope-rezu cu Ei dimpreuna pentru consolidarea si prosperarea Diecesei si a poporului nostru creditiosu.

Cu via recunoscintia si intima amore archierescu Vi esprimu Fratiloru si Filiilor preamati si mie scump'i multumirea mea pentru atestatiunile de amore si aderintia, cu cari m'ati prevenit, si fiti persvazi, ca acelle neci candu le voiu uitá; ca-ci amoreea si increderea Vostra va fi totdeuna pentru Mine una sorginte fecundu si neeshaurabilu, din care voiu luá potere, de a pote osteni si osti pentru Voi. Contezi pre succursulu si colucrarea Vostra, prin ce sarcina mea va deveti mai usiora, si potorea mea mai mare, pentruca fratele ajutatu de frate e ca o cetate tare.

Coron'a, si asi d'icundu esint'a Cle-rului eparchialu si Capitululu, carele e Consiliu mai intimu allu Episcopului, chiamatu a impartit in prim'a linea grigile Episcopului pentru prosperarea Eparchiei, a Clerului din acea; carele nu e iertat se formeze muru despartitoriu intre Episcopu si Clerulu cu-rat; ci trebuie se fia puntea, canalulu, prin care se deriva si cerculeza amoreea si increderea imprumutata intre Parinte si Fii, intre Episcopu si Cleru: prin care se penete-reze la urechile si anim'a Episcopului dor-erile vaestarile si bucuria Clerului si poropului creditiosu.

Despre Capitululu nostru s'a disu, ca e seminariulu Episcopiloru, si pentru acea complementulu virtutilor preotiesci. Acela a si datu pana acum Basericei nostre Columne mari si glorioso. Asta-di chiaru in laureatulu Capu allu Provinciei nostre basericesci veneramu pre unu fostu membru predemne allu acestui Seminariu. Se de Domnedieu, ca acestu Capitulu te pota pastrá, in tem-puri semipiterne acestu nimbu si acest'a reputatiune onorifice. Eu din parte-mi lu rogu cu incredere, ca nu numai dupa detorintia, ci mai multu din indemnulu propriu se mides sprigirea recuruta, insocita de amore si incredere sincera; ca asi cu mine la olalta ostendindu, se Ne potem recrea spir-etu in redicarea, gloria si foricitarea Be-sericei si a fintii nostre. Se fia cu amore si deferintia catra Clerulu curat, catra Aceia, cari asuda in vini'a Domnului: prin ce va acresce pietatea cestor'a catra cei mai betrani intre frati, si cari dimpreuna cu Episcopulu neincetatu vegheza si oste-nescu pentru prosper'a stare a Clerului si poporului, a averilor si institutelor epar-chiali.

In fruntea Capitulului stă venerandulu Nestorul allu Eparchiei Nostre, a carui lunga si prospera vicia e unu exemplu adorandu cum remunoreza Provedinti'a divina pietatea sirginti'a si amoreea catra deopropole seu. Eu i poftescu din anima, ca inca multu tempu se se bucure si desfateze in operele si resultatele ostenelelor sale!

Incepua a guverna naia nouei mele Epar-chie in sperarea recreatoria, ca pre ace'a Ve voiu duce si pre voia la portulu salutei si voiu poté salvá si sufletulu meu! Voiu urmarí umbrelle Mariloru mei Antecessori, cum mergu stelele lapande dupa meteorulu loru. Genivilu loru mi va inspirá si arrestá, ca ce se facu viniei mele, car-a Ei an-seditu-o.

(Va urmá.)

Turda, 7/18 Maiu, 1874.
In diu'a de 3/15 Maiu s'a celebrat in baseric'a rom. gr. cat. de aici liturgia, dupa care apoi s'a tienutu parastasul pentru sufletele celor patru dieci de mii victime romane cadiute pre campulu de lupta in revolutiunea din 1848.

Dintre intellegint'a rom.

Dr. Dr. Ioanu Ratiu cu famili'a, a

participatu. Tierani inca n'au lipsit. Ele scoli normale au cantat poesi'a nationa „Descepta-to romane," era dupa finirea parastasului „Catra martirii romanimei din 1848. de A. Muresianu."

Protocolu luat in conferint'a preutică cat. romane din comitatulu Satu-mare apartenectora diecesei gr. cat. Oradane, data in urba Satumare la 30 Aprilie 1874 findu de facia subscriptii.

1) Dnulu Archidiacou partiloru Satumare deschidiendu adunarea prin o ventare binesemtita spune scurtu scopul conferintiei, si totuodata o chiama la constituire. — Conferint'a proclama unanim de presedinte pre Dnulu Tom'a Siorbanu totuodata si alessera notarii ad hoc, D. Ignatiu Szabó VAD. sur. si parocu de Teream, si Gavrilu Lazaru parocu de Domahid'a.

2) Obiectul conferintiei e decisum Incl. commitatul cottensu de Satumare a siedintele tenuite in Carei 26 Februarie 1874 addusse cu privire la competitie lectorale si stolarie alle preutismi gr. cat. din cotta. Conferint'a luandu ctiunea la desbatere meritoria, s'a desfertit ritu a se ceti in intregu cupsinsulu ei aaturat sub I.

3) Dupa cari membrii conferintiei parere de reu au luat actu despre su-varea cestiunei acestoia prin Incl. consiliu cottensu, de ora ce nu o affla fara de trevenirea respectivelor ordinariate in destullu de corecta, nici justificata, daci consuna tempului si impregiurarile sustatorie, mai vertosu acum candu schimbându-se impregiurarile a trebutu se schimbe si relatiunile acelle, pre acord basa s'au fundat punctul de mancare inclitului Consiliu comitatensu; dreptace luandu conferint'a in nume de acestu pa-su pripitul allu cottului si-a exprimat parerea de reu pentru atat'a ingrijire? si avendu in vedere regularea ecu-table a relatiunilor parochiale a decis.

„Prin o reprezentatiune votata in sens conferintiei, de a rogá Pr. SS. Dnulu diecesanu Ioanu Olteanu se binevoiesca inalt'a sa mediulocire si intrevire a respectarea regimul respectarea drepturilor servisesci, conformu legei, in privint'a a ceriloru administrative; era pentru introducerea uniformitatii; votandu o schema comunu obligatoria, se se indure a o aplicat si aprobarea ei prin regimul tierii a o essoperá se mediulocesca respecta-acelei si essecutarea ei si prin inclit comitatul allu Satumareli; era pre in comitatul prin alta reprezentatiune respectuoasa a-lu inconstintia cu tota onorea, ca conferint'a, afflandu forte atinsa starea prioritati, ba privindu-o riusitorie prin decisiunea mai susu amintita — a recercu intrevirea Pr. SS. Eppului diecesan si mediulocirea dispusetiunii in cau'a asta si a guvernului tierrei; dreptace pana la decizjunea mai inalta declarata totu respectulu, de a nu poté luá in consideratiune susu amintit'a decisiune comunita, rogandu totuodata pre incl. comita-ta pana atunci, se binevoiesca a suscip-ta publicarea si essecutarea dictiunei selle, dindu si preutimea usulu de pana se pana la regularea oftata a causei subversi-

4) Dupa aceste alegandu-se o comunita pentru pregatirea s'au eventualu repre-sente elaboratelor substernante in perso-na desemnate prin conferintia, cetindu-se in titile elaborate cu pucine modificatii aduse primindu-se prin conferintia; — d-cissu a se depurá si pre calles presedinte a se substerne la locurile destinate, alrandu-se la protocolu sub ./.

Éra pentru compunerea reprezentatiunii substernanda incl. comitatul alegandu alta comisiune, s'a decisus: a se inainta callea Dlui comite supremu congregatii comitatense mai de aproape, carea asigurase alatura sub a). — Cetindu-se si suscitantandu-se acestu protocolu siedinti'st inchis. Datu ca mai susu. Tom'a Siorbanu p. Adiaconulu part. Satumarene, c-siedinte. — Ignatiu Szabo parocu in Teream, V. Adac. sur. de Careiul mare; Gavril Lazaru par. in Domahid'a, ca notariu ad-

Proiectu de schema pentru competitintele preutilor

în canticorilor gr. cat. din coticulu Satumariu și din acelle parti alle diecesei Oradene unde competitintele specificate mai la valle în cea mai mare parte au fostu și sunt în su și pana astă-di, adoptat de conferintă a preutilor g. c. romani apartinutori diecesei Ordene, tienuta în Satumare la 30. Aprilie 1874.

Titlulu competintielor u a) Competintielectiale.

Preutului	Usulu de pa-n'acum		Se pro-ec-teza	
	Cantoru	Preutului	Cantoru	Preutului
	V. austr.	V. austr.	V. austr.	V. austr.

Metrete său vice

Fia-care colonu gr. c. ori possessoru, care possiede si pamentu estravillanu mai multu său mai pucinu aratoriu, falcastru său vinia, e indatoratu a da la annu de produce hutorulu grau, grau, éra de nu produce grau, atunci numai diumatate competitintă in grau, si diumatate in secura său grauntie de cuceridu.

Inculinii domiciliati (házas zselliérek.)

Inculinii in casa arendata.

Sierbitori conventionali.

Daca posiedu mai multi un'a mosia impartita intre sine, ori locuesc intr'o casa, ori separatu: fiacare va imprimi competitintele preutesci separate intregi dupa categori'a in care cadu.

Dupa mosie apartinete de masse orfanali, tutorii respectivi voru prestă din massa competitintele, dupa categori'a in care cade mosi'a orfanala.

Colonii, carii posiedu mai multe fonduri separate, voru imprimi tote competitintele, separate dupa fiacare fondu, conformu categoriei in care cadu.

b) Competintie de dille de lucru:

Cei cuprinsi sub a) 1. voru da la annu preutului un'a diua de lucru jugalu, ér de nu aru avé vite de jugu voru inpliu doue manuale, in mancarea s'a.

Cei de sub a) 2., 3. si 4. voru imprimi preutului un'a diua manuala la annu in mancarea s'a.

Cei de sub a) 5., 6. si 7. voru prestă lucru conformu categoriei in care cadu.

Veduvii si veduvele sustienute de altii, inse cu pane separata (frond) voru remane indatorati ca pan'aci a curatii olattele parochiali.

Zingarii (cigányok) cu colibe permanentu, voru prestă un'a diua de lucru in ambitulu parochiei si scolei respective curatirea stauleloru si altoru edificie secundarie.

Usulu da alocuré de pana'cum de a prestă preutului anumita cantitate de trestia său paie, său a-i portă din lemnale i proprie de dupa jugu unu carru la annu, éra cei fora vita a-le taia acelle, remane si d'aci inainte ne atinsu si nemodificatu.

Obs. ad a) si b). Acei inculini domiciliati cari mai eu séma in orasie ducu maiestria său negu-
toria, in privintă a prestarei competitintelor, cadu in categori'a coloniloru cu fondu estravillanu, asemene si diregatorii publici său privati, ori au casa propria ori ba: daca au la annuala preste 500 fl. v. a., cadu in categori'a coloniloru cu locu estravillanu cu sa mai mica intr'a inculiniloru domiciliati.

Titlulu competintielor u c) Competintie stolare.

Preutului	Usulu de pa-n'acum		Se pro-ec-teza	
	Cantoru	Preutului	Cantoru	Preutului
	V. austr.	V. austr.	V. austr.	V. austr.

Pentru introducerea muierei puer-pere (rogatiune)
Promulgarea triplece de casatoria Col'a demissoriala pentru eununi'a in alta parochia
Estrassu matriculariu
Col'a familiara (informatiune)
Cununia
Ungerea estrema (maslu) fia-care preutu afara de prejunctura
Pentru un'a liturgia. (De va fi cu ectenia si parastasu 1 fl. Preutulua da Cantorelui 20 cr.)
Immortentarea de la allu 7 les annu in susu
Immortentarea de la allu 7 les annu in josu
Predicatiune funebra si iertatiuni
Parastasu la mortu si santirea co-sciugului
Cetirea stelipiloru singuratici
Cetirea psalmiloru
Cetirea căte a una evangelia sub conductulu funebralu
Cetirea evangeliu judestiu lui Lazaru
Santirea besericei
" de casa (sfest. mica)
" cu depunerea temeliei si a intrarei in casa noua
Cantarea versului funebralu

Obs. ad a) si b) si c) Prestatiunea competitintelor specificate mai su-
obliga si pre filialisti si toti poporenii apartinietori parochiei. ori unde ar' locui. Fi-
lialisti la functiuni private, sunt datori a da preutului si prejunctura.

Curatorii primari si fetii, cari sunt datori a scote lucrasiile preutiloru si a fi ei preste diua in panea preutului afara de stole eventuale, alte competitintie nu imprimescu.

Clopotarii voru avé competitintele loru, dupa invorea facuta cu poporulu cu ocazie visitatiunei protopopesci si luata la protocolu, a caror catatare in casuri dubiose o decide preutulu localu.

Ioanu Darabantu canoniciu onorariu si VAd, — Georgiu Popu parocu si protopopu, Ioanu Selagianu, par. in Moftinu-micu, — Ciriacu Barbulu, protopopu Somesului. — Emannilu Pelle, par. in Crassieu. — Vasiliu Catoca, prot. distr. Ardusatu. Georgiu Székely, prot. par. — Augustinu Pelle, par. in Pomi. — Vasiliu Vancu de Vanc'a, par. in Portelecu si VAd. Eriului. Georgiu Darabosiu, par. in Dindileagu. — Georgiu Siut'a, par. in Óvari. Ales. Nutiu par. Ioanu Soproni par. in Hurediu. — Georgiu Marchisiu, par. de Homorodu. Ioanu Cighi, par. in Bicau. — Ioanu Seremi, protopopu. Georgiu Iuhasu, protopopu. Michailu Cinca, par. — Ioanu Antalu, par. Dimitriu Lauranu, par. in Dobu. Grigorii Fabianu, par.

Pentru autenticitatea copiei:
Ignatiu Szabó par. in Teream ca notariu ad hoc.

Camer'a deputatilor Ungariei.

Siedint'a de la 19. Maiu 1874.

Presedinte: B. Perczel.

Notari: Mihályi, Huszár, Széll, Szeniczey. Din partea guv. ministrii toti.

Dupa autenticarea protocollului presedintelui presenta petitiunea cottului Borsod. Szeniczey presenta petitiunea, ce 4 comune din confinile Besericei-Albe addressara camerei pentru incorporarea loru in nou-infiintandulu cottu Cuvinu. Csávolszky presenta petitiunea tipograflor si turnatorilor de littere din Budapest'a, pentru intarirea prin lege a clubului si adunariloru liberale. — Se voru tipari.

E. Vargics interpelledia pre min. de interne pentru sistarea prefupturilor de castati. Körmenty presenta petitiunea orașului Kaposvár, pentru transpunerea directunei liniei ferr. Zákány-Agramu in Kaposvár.

Maioritatea primesce proiectulu de lege pentru regulamentulu advocationis.

La ordinea dillei e legea pentru imprumutulu nou, care fu motivata de refer. Széll intru unu discursu lungu.

C. Tisza presenta proiectu separat, ca refer. clasei a II. — Proiectulu suna astfelu: Decida on. cam. ca ministeriul financ. se face dispusiuni, prin cari institutile solide de bani din terra — ajutandu-se din vistieri'a statului se fia in stare a da imprumutu pre unu annu sub condituni de si nu usiore dar supportabile. Procentele se fie basate pre acelu procentu ce platesce Statul. Pentru ajutorarea institutelor de bani aru fi de a se intrebuinta 5 milione. — Era guvernulu se observe in dispusetiunea sa, ca din anticipatiunea acesta inainte de tote acei cetatieni se capete ajutoriu cari — pre langa garantare — ceru summa mai mica si cari voiescu se mantuesca de imprumuturile luate cu procente mari.

Oratorulu numai sub aceea conditioane voteaza imprumutulu, daca se va accepta votulu separat de ora ce imprumutulu nu-si va ajunge scopulu fara acestu proiectu separatu.

C. Gyözy: On Camera! Cum-ea imprumutulu e de lipsa, am arretat cu ocaziunea motivarei proiectului. Nu voiu se repetu celle dîsse, ci voi reflecta numai la proiectulu de resolutiune ce-lu presentă refer. clas. II.

Inainte de tote multiamescu bunavinti'a si increde a dlui antevorboritoru ce simte facia de mine, dar totodata dechiaru că si eu am incredere in collegii mei, cari voru purcede in intellegera cu mine pentru sustinerea statului. Ce se tiene de proiectulu de resolutiune, din parte-mi nu lu potu accepta. Nu voiu sulovala cu asta ocazie cestiunea că pentru sustinerea familieelor private se se intrebuintizeze banii statului. (Sensiune in partea stanga).

Dupa parerea mea ajutoriul immediatul statului, datu in prumutu, rare ori este indestullitoriu. Ne amintindu, că se potu intemplă abusuri si aici precum pretotindenea, — de-orace suntemu omeni, se potu intemplă, că aceia voru capeta ajutoriu, cari n'au lipsa mare de ellu, si tocmai aceia se nu capete, cari aru fi mai demni. — Nu ieu in considerare acesta impregiurare, dar daca nu se voru observă bine recerintile securitati, in acaroru vertute s'ar luá imprumu-

tulu — atunci banii statului aru fi periclitati; era daca recerintele aceste voru fi bine observate, atunci dupa natur'a lucrului tocmai aceia se voru eschide de le ajutoriu, cari aru ave mai mare lipsa. Conceptul securitatii e forte relativu; dar e privitu din din altu punctu de vedere de catra celu datoriu si din altu de catra creditoriu.

Credu, că de si mai multe parti alle tierrei fusesse corcatate de plaguele trecute, dar acesta nu se poate dice in generalu despre tierra intrega. Totmai aci voi reflecta pucinu la celle dîsse de d. antevorboritoru. Dsa affirma, că prin acei 5 milione fl. se va ajunge acelu scopu maretu, ca cetatienii statului se fie in stare a platii contributiunea. Daca summ'a acesta respunde scopului, atunci nu e asa de mare lips'a, precum o zugravil dsa, éra daca lips'a e mai mare, atunci summ'a amintita neci pre de parte nu va fi indestullitoriu.

Diu antevorboritoru propune, ca summa acesta se se imprumute numai pre unu annu. Din parte-mi nu credu, că summa acesta se fia adunata intrunu annu, revocandu-me la esperintele annilor trecuti. Sunt imprumutate mai multe summe din visiteria statului din impruturile luate, ne amintindu intreprinderile caliloru ferr. ne amintindu acelle 12—13 milione cari sunt date parte consiliului lucrarilor publ., parte societatilor da calii ferr.; voiu se vorbesc numai despre acei 1.500.000 fl., cari de la 1871 s'au imprumutat mai multor intreprinditorii, din cari bani pana estu tempu intrara forte pucinu.

Tote aceste amintite sunt cause secundarie. Causa principala pentru care nu primescu proiectulu separatu e că imprumutulu intregu, care va fi votatu e neincunjurat de lipsa pentru acoperirea erogatiunilor statului. — Daca se va potu face cov'a pentru alinarea celor lipsiti eu din anima voiu face. Dar nu potu promite securu In urma roga camer'a, se primesca proiectulu presentat, respingandu proiectulu minoritati.

Mai vorbesce inca Tarnóczy I. Horváth si Horn cari primesc proiectulu de lege neconditionat, ér P. Márk, Dúlovics si Helfy cari pledeza pre langa primirea proiectului separatu.

Maioritatea primesce proiectulu de lege, cu respingerea celui separatu.

Siedintia se redica la 2 ore d. m.

Vienn'a, 4/16. Maiu 1874.

Multu on. Domnule Red!

Memorabil'a di de 3/15 Maiu formeza cea mai interesanta epoca in istoria natu-nei romane, si asta o documenta clatantu natu-nea intrega prin festivitatile ce le aranjeaza in acelle momente sante. Idea libertati odata nascuta a cucerit pre toti paten-tienii capabili de dens'a; istoria ni-arreta, cum tiranii o-au inmormentat, si cum ea a renviat. La annulu 1784 atletii muntilor apuseni o-au semenat si in poporul romanu condamnat de lîftele celle rele la plansu si crisiuire de dinti, si de atunci valile celle romantice alle scumpe nostre patrie resunau de mai multe ori de cantece, in care libertatea era improvisata ca de celu mai renumit poet; la annulu 1848 totu sufletul romanescu era petrunsu de dens'a, si in sfu'a de 3/15 Maiu colo pre malul Ternavei mari 40,000 de Romani proclamara natu-nea romana de libera.

Parintii nostri se sacrificara pentru noi, si prin asta ni-au si datu de mostenire se tienemu cu fala drapelul libertatii, că-ci numai atunci vomu merită se fimu partasi concertului omenimelui. Intru cătu si-plineșc uumasii acellor eroi detorintele acestea, vorbesca altul dar' va fi odata cruda blasphemulu ce ni-va conturbă liniscea eterna. Tenerimea inse totu do-un'a i-palpitez anima'ma adducundu-si aminte de Pascole natu-nei romane, si nepotendu-si ascunde simtiente, si-le manifesteza prin festivitatii.

Ca atare si tenerimea studiosa in Vienn'a intru-unita in societates academicæ „Romania jună“ a intimpinat umbrele martirilor din 1848 cu una festivitate. Sustinuu unii Die Red! ca tenerimea de asta-di nu e la culmea chiamarei sale; eu inse mar-turisesc sinceru, că din decursulu festivi-

tatei m'am convinsu cătu sunt de insiellati cei ce sustieni acest'a. Festivitatea decurse cătu se pot mai insufletitoriu, și e pre naturalu, căci unde se intrunesc una multime cu tote poterile spirituali, trebuie să producă ce-va entusiasmatoriu. Vrendu se ve dă una iconă despre acea festivitate me marginescu numai la urmatorile, de ora-ce spatiul e pre angustu pentru unu reportu letaliatu.

La 10 ore demanetă se celebrează sant'a liturgia și parastasu pentru martirii annului 1848 de către domnii preuti romani Petru Uilacanu și Ioanne Gram'a. Tenerimea a luat parte în numero forte frumosu, de si tempulu era neplacutu. La 8 ore ser'a adunandu-ne toti în una ospetaria dlu V.-president Onorius P. Tilea deschide festivitatea cu una cuventare forte bene semită, arretandu insemnatale dillei de 3/15 Maiu, cu celle mai viue colori; arretandu apoi cu ce abnegatiune se jertfira atate mihi, numai ca să scape natiunea de perire. Oratorele accentua detorintele tenerimeei facia de serbarea ast'a si inchiaie apoi între aplauzele adunarei intregi cu „să trăiesca” natiunea romana!“

Dlu doctorandu in med. Leonu Mureșianu deschiamă „cătra martirii romani” cu o deosebita arta retorica.

Adunarea intona „Desceptate Romane” Dlu cand. professoru T. Ciontea deschiamă poesi'a sa originala „Pangerea Transilvaniei.”

Dlu Cocinschi intona mai multe piese natiunale, la cari adunarea prorumpă în urari „să trăiesca.”

Dlu montanistu Pintea Ternaveanu toasta pentru natiunea romana.

Dlu Mateiu Lupu deschiamă poesi'a lui A. Muresianu „Orfan'a din munti.”

Aci vine apoi Dlu dr. Hozanu cu vocea sa angeseca si entusiasmă adunarea pana la estasu prin mai multe poesie natiunale.

Urmeza in fine Dlu tehnicu Basiliu Michailu cu deschiamarea poesi'i „Resunetu” de A. Muresianu 1848.

Dupa acestea mai multe toaste despre care nu mai amintescu. Destullu că materialu a fostu de ajunsu pentru festivitate si forte bine produsse. La 12 ore adunarea intrega se departara ducundu fia carele unu suveniru dulce de la 15/3 Maiu.

Corresp.

Din valea Sannihaielui 3 Maiu 1874.

Stim. dle Redactoru! Permiteti-mi pu-cinu locu in colonele multu pretiuitului dlu ce redigeti, spre a da publicitatei una scire imburatoria si demna de imitare de

toti, cari se interesează de prosperarea invietimentului proporu.

In com. Sannihaiel tractulu protopallu Clusiu in érn'a an. 1873 au participat mai multi adulți de ambe secse la prelegerile de sera a invietatoriului, care i-invetia a cetei si'a cerie. Parintii loru ensu-si au esperiatu progressarea frumosa, si cu bucuria si-au trimis fiii si ficele in tota ser'a la scola. = Zelulu invietatoriului laudabilu se dovedi înainte unei comisii essaminatoria, — care tienendu samenu in 9 Maiu annulu trecut — la care a participat ca ospe si cont. B. Bánffy, distribuindu premii intre adulți — s'a dechiarat multiamita cu progressul imburatoriu. — allu adulților. Senatulu scolasticu si parintii nu voira, ca incepulturul bunu să se curme asiă in grabu fara frupte, rogara pre dlu invietatoriului să continuie si înfăcestu annu prelegerile din an. tr. Invietatoriului inse le dede unu respunsu negativu, de ora-ce Min. Cultelor si instructiunei publ. sistă prelegerile, — prin urmare ostenelele i-sunt ne-remunerate. Inse notariului cerc. d. G. Horvát se luptă si cu pedecele aceste, oferindu scolei manuale si instruminte necesarie, precum: Fisica, Geografia, Octoichu de la Blasius, negrela, chartia etc., ba ensu-si d. notariu ajută invietatoriului in occupatiunea sa grava, cu unu successu splendidu intru atât'a, incătu adi toti adulți din Sannihaiel sciu ceti si scrie.

Ecce ce pot face zelulu neobositu, ce potu face barbatii, acaroru anima palpitedia pentru binele si prosperarea natiunei noastre; dnii anteluptatori: notariulu si invietatoriulu au argumentat uocatantu, că: „Voiti si veti pot e.“ Dlu notariu intru adeveru si impletesc officiulu cu conscientia, visetedia scolele si dlu invietatoriului, i animedia in profesiunea loru grava, dar stralucita, staruesce la representantii communali, ca să edifice scoli correspundentoriei temporul, să le proveda cu manuale si instruminte necessarie, se marăsca solutiunile invietatoriului cari ameșuratu lucrarei loru o-premerita. Mai departe dode ordinu invietatoriului, ca să asterna unu conspectu nominalu despre tote cărtile, ce sunt de lipsa, era parintii sunt oblegati a le-procură asiă, că pre incepulturul lunei Octobre fiasce care baiatu trebue se le aiba, ca nu cum va se remana inderestrui din lips'a cartiloru. Parintii negligenti se pedepsescu cu muleta banala, care apoi se intrebuintiedia spre acoperirea lipsei scoleloru. Dlu notariu mai facu si alte dispusetiuni folositorie in commun'a nostra, ce cu alta occasiune le-vomu da luminei. Inchiaiu cunoștiuarea acesta, cu

oftarea, ca fia care commună se aiba astfelu de notari zelosi si interesati de binele comunu cum e allu nostru, caru'i a i-esprimemus cea mai profunda multiamita.

Unu poporeanu.

VARIETATI.

† (Necrologu) Gavrilu Pallu docente rom. gr. cat. de Oradea-Mare, Teodoru Groz'a cu soci'a sa Juli'a Dobranu, in numele loru si a consangeniloru, cu inima franta de dorere facu cunoscutu, că multu iubita socia resp. fica Mari'a Pallu nasc. Groza, in urmarea unui morbu indelungat, in annulu vîstiei sale 18. si a fericitei casatorie 1½, in 16 Maiu, a. c. au repausat in Domnul. Fia-i tierrin'a usiora!

(De pre Vallea Borgoului 19 Maiu 1874. Pre acestu tienutu, de mai multe septembane domnesce tempu neplacutu, cu fortune de ploii si nea; bieții plugari nu potu ară, era cerealele asmenate nu resară. Acum d'in 17 l. c. a inceputu a ninge; — agrii si pomii cu frumosete florii se afia sub greutatea nelei, nu e sperantia de a capătă pome, ma si cu buccatele e in dubiu, — era darile destullu de grelle. — Gr. — (si amenintia a deveni si mai grele. Red.)

(Intruducerea sistemului metricu) se va amâna d'in caus'a greutatiloru technique, cari s'au discutat in conferint'a de 15. l. c. tienuta la ministeriul de commerciu, unde multi omeni de specialitate, chiamati la consultare, ar fi opinatul pentru prorogarea terminului, ca să se pota înalta greutatile ce intempina introducerea nouului sistem.

(Necrologu) Ioane Puteleanu, regis-trante la directiunea fondului de desdaunare a pamentului ardelenă: repausă in 15. l. c. la 10 ore ser'a in etate de 30 de anni. O mama vedova; Catinc'a Puteleanu, frati, sorori si alte rudenie d'in Nasaudu i plangu perderea tempuria. Fia-i tierrin'a usiora!

In armarea insufletirei puciniloru, dar prea stimatiloru prenumerant la Opulu meu „Margaritarie,” cu bucuria in cunoștințe-diu pre Prestimatul Publicu: cumca opul numitul, acum se tiparesce aici in Satumare in tipograf'a lui L. Nagy. — Prenumerati-nile la elu se primescu inca, — si se voru primi chiar si dupa cdarea lui, dupa ce fecunditatea opului — pre semne — nu sta in proportiune cu sterilitatea temporului, — si a literaturi nostre de asta-di.

Satumare, Maiu 1874.

Petru Branu,
prot. si profess.

Sciri mai noi.

Paris, 16 Maiu. Goulard se consulta cu presied. republicei Mac-Mahon Ministrii, cari demissiunara, voru con-nuă affacerile administrative pana inchiaiaarea crisei.

Paris, 17 Maiu. Majoritatea, care resturnă ministeriul, consiste d'in 31 deputati ai stangei, 54 ai extremitatei drepte si 17 Bonapartisti. — Goulard esprime cu resolutiune pentru votarea legilor de constituție si organizarea septenatalui. In tota Franci'a domnește linisice deplina.

Versalii'a, 17 Maiu. Dlu i tierrin'a usiora! De pre Vallea Borgoului 19 Maiu 1874. Pre acestu tienutu, de mai multe septembane domnesce tempu neplacutu, cu fortune de ploii si nea; bieții plugari nu potu ară, era cerealele asmenate nu resară. Acum d'in 17 l. c. a inceputu a ninge; — agrii si pomii cu frumosete florii se afia sub greutatea nelei, nu e sperantia de a capătă pome, ma si cu buccatele e in dubiu, — era darile destullu de grelle. — Gr. — (si amenintia a deveni si mai grele. Red.)

(Intruducerea sistemului metricu) se va amâna d'in caus'a greutatiloru technique, cari s'au discutat in conferint'a de 15. l. c. tienuta la ministeriul de commerciu, unde multi omeni de specialitate, chiamati la consultare, ar fi opinatul pentru prorogarea terminului, ca să se pota înalta greutatile ce intempina introducerea nouului sistem.

(Necrologu) Ioane Puteleanu, regis-trante la directiunea fondului de desdaunare a pamentului ardelenă: repausă in 15. l. c. la 10 ore ser'a in etate de 30 de anni. O mama vedova; Catinc'a Puteleanu, frati, sorori si alte rudenie d'in Nasaudu i plangu perderea tempuria. Fia-i tierrin'a usiora!

In armarea insufletirei puciniloru, dar prea stimatiloru prenumerant la Opulu meu „Margaritarie,” cu bucuria in cunoștințe-diu pre Prestimatul Publicu: cumca opul numitul, acum se tiparesce aici in Satumare in tipograf'a lui L. Nagy. — Prenumerati-nile la elu se primescu inca, — si se voru primi chiar si dupa cdarea lui, dupa ce fecunditatea opului — pre semne — nu sta in proportiune cu sterilitatea temporului, — si a literaturi nostre de asta-di.

Satumare, Maiu 1874.

Petru Branu,
prot. si profess.

Callea ferr. ung. resariteana.

Oradea-Mare—Brassieu.

Oradea-mare pl.	5.07 d. m.	6.18 dem.
Clusiu	11.21 se. s. 3.08 d. m. pl.	8.45
Cociardu	2.54 uopte	1.91
Teiușiu	4.26	4.8
Blasius	5.21	6.8
Mediasiu	7.01	11.8
Segisiora	8.26	6.8
Brassieu	1.30 d. m.	

Brassieu—Oradeamare.

Brassieu pleca	2.10 d. m.	7.30 ser'a
Segisiora	7.15 ser'a	8.03
Mediasiu	8.38	5.23 dem.
Blasius	10.20 nopte	7.54
Teiușiu	10.36	9.50
Cociardu	1.12	12.42 d. m.
Clusiu	4.45 d. sis.	4.40 pl. 12.30
Oradeamare sos.	10.55 a. m.	sos. 8.37

Coardu—M.-Osorhei.

Cociardu plec.	3.20 dem.	M.-Osorhei pl. 10.0
M.-Osorhei sos.	5.45	"

Copsi'a—Sabiu.

Copsi'a pleca	6.55 dem.	9.40 ser'a
Sabiu sos.	9.05 a. m.	11.40 nopte

Sabiu—Copsi'a (Kiskapus).

Sabiu pleca	6.40 r. m.	8.40 dem.
Copsi'a sos.	7.50 ser'a	6.35 "

Alba-Jul'a—Teiușiu.

Alba-Jul'a pleca	10.10 ser'a	1.25 nopte 8.-
Teiușiu sos.	10.50	" 8.49

Teiușiu—Alba-Jul'i'a.

Teiușiu pleca	9.05 a. m.	4.10 d. m. 11.46
A-Jul'i'a sos.	9.45	4.50 " 12.26

Communicatiunea pre callile ferrate ung.

Trenuri directe call. ferr. de Tisza.

Pest'a—Czeegléd. Pest'a—Czeegléd

Pest'a, pl. 6.28 se. 7.80 d. Czeegléd pl. 8.19 d. 6.40 s.

Czeegléd s. 8.33 " 9.48 " Pest'a s. 10.45 " 8.31 "

Trenuri mestecate

Vienn'a—Posoniu. Posoniu—Vienn'a.

Vienn'a pleca 4.30 d. m. Posoniu plec. 7.30

Posoniu sos. 7.02 ser'a Vienn'a sos. 9.06

Callea ferr. de Tis'a.

Pest'a—Cassevi'a.

Pest'a pleca 7.30 dem. 6.16 ser'a

Czeegléd " 10.18 a. n. 9.18 "